

Wieder Miklós

A bátyám, Wieder Miklós 1946-ban, cseh egyenruhában. Nem tudom, hol készült ez a fénykép. Miklós, zsidó nevén Mojse, 1921-ben született, csehül Mikulás néven anyakönyvezték. Amikor bejöttek Munkácsra 1938-ban a magyarok, jóformán még nem volt foglalkozása a testvéreimnek, mert fiatalok voltak. Miklós akkor tizenhét éves volt. Miklós már 1939 elején, januárban vagy februárban átszökött a határon, elment Csehországba [lásd: Kárpátalja]. A szüleink nem ellenezték, hogy Csehországba menjen. Itt nem volt valami nagy remény, hogy tudjon boldogulni, és be is bizonyosodott, hogy nem volt perspektíva itt a zsidó gyerekeknek. Mikor Csehországot is

elfoglalták a németek, 1939 márciusában, akkor ő elkerült tovább Franciaországba, oda menekült. 1940-ben, mikor a németek már lerohanták Franciaországot, Belgiumot, belépett a cseh hadseregbe. Ott volt egy ezred, a Masaryk ezred, az Első Cseh Ezred, abban az ezredben harcolt. Először Dünkirchen [Dunkerque] városban volt, ami Északnyugat-Franciaországban van, aztán áttelepítették ezt az ezredet Chesterbe. Az egész ezredet, már akit sikerült megmenteni, mert a fele talán elpusztult. Miklós végigharcolta az egész háborút. Volt Észak-Afrikában, ott a német Rommel tábornok hadserege ellen harcolt. Meg is sebesült. De életben maradt, és 1945-ben befejeződött a háború. A háború után visszament Chesterbe, mert mint katona udvarolt ott egy angol lánynak. Annak az angol lánynak volt Torontóban, Kanadában egy nagybátyja és egy nagynénje, gyermektelenek. Levelezni kezdtek velük. A kanadai rokonok azt ajánlották nekik: 'Nekünk nincsen senkink, ha szeretitek egymást, gyertek el ide, Torontóba!' Ők el is mentek, és ott is maradtak. Miklós tehát Kanadába került, Torontóba. Azt hiszem, 1955-ben került ki, valamikor az 1950-es évek közepén. Vízvezeték-szerelőként dolgozott. Öt gyereke született. Az első Julien apám után, utána Jimmy, utána Lenke, Lenny az anyám után, aztán George és az ötödik kislány Renata. Kanadában ők már nem éltek vallásosan. Miklós 1972-ben halt meg autószerencsétlenségben, Torontóban lett eltemetve, zsidó temetőben.